

T.U.R.N

"Metode om meningsfuldhed til at leve og lede sig selv og andre"

Til ledere og andre gode mennesker

Indledning

"Turn" betyder at vende sig eller dreje sig imod eller omkring noget.

Når jeg skriver dette, så er det først og fremmest for at dele noget med andre. Vi deler med hinanden i mange former og af mange årsager. Her er jeg dog udfordret af, at det jeg ønsker at dele, næppe lader sig rumme indenfor det medie, igennem hvilket vi oftest deler med hinanden, nemlig sproget. Meningsfuldheden i livets fænomener, er netop karakteriseret ved at kredse om det som sprogligt set vanskeligt lader sig indfange i begrebsmæssig form. Det meningsfulde er netop større end sproget og vi vil uundgåeligt miste noget af den meningsrigdom, vi forsøger at kommunikere omkring, når det formidles sprogligt. På dansk benytter vi os således også af udtryk som "vi har noget på hjerte", når vi vil sige noget meningsfuldt. Dette sproglige billede tilføres faktisk ikke nævneværdig betydning ved at man udpensler, "at der er tale om en følelse eller oplevelse af, at der er noget væsentligt vi kan mærke, som vi ønsker at udtrykke i sproglig form". Som sådan kan man indvende, at jeg er ved at underminere mit eget projekt, da jeg jo netop er ved at beskrive hvad meningsfuldhed handler om. Og dog, min ambition er ikke at gøre rede for meningsfuldhed.

Jeg tilstræber blot at minde om, at vi kan vende os imod det meningsfulde.

Vi deler hele tiden oplevelser med hinanden. Vi gør det af mange grunde. Vi vil gerne ses. Vi vil gerne give til andre. Vi vil gerne bekræftes og vi vil gerne respekteres. Alt sammen på hver sin særegne måde anerkendelsesværdige begrundelser for at dele med hinanden.

Vi deler også for at genopleve og genskabe et tilhørsforhold til noget som er større end os selv. Et tilhørsforhold til en sammenhæng.

Når jeg her deler noget, så er det for at give livet noget tilbage. Jeg glemmer ofte, hvad det hele egentlig handler om. Det hedder værensglemsel og er et helt almindeligt fænomen, som har fået et fint navn indenfor filosofien. Jeg optages som alle andre af dagligdags gøremål, som rengøring, penge og forfængelighed. Jeg vil være rig og kendt og alt det der, ligesom alle andre. Jeg ser det som en nødvendighed at være optaget af sådanne ting, for livet kan ikke indoptages i rene doser hele tiden. Vi er som art ikke rustet til at koncipere livet i sin renhed og simpelthed hele tiden. Vi ville simpelthen bryde sammen, hvilket der også findes flere eksempler på mennesker gør, når de tager livet ind uden filter. Livet må indoptages i mindre doser, men holder vi helt op med at lade tilværelsen skinne igennem i sin mest umiddelbare og simple form, så vil vi til gengæld gå glip af selve kimen til modstandsdygtigheden imod

ligegyldigheden, tomheden og egoismen, som uvægerligt vil sætte stemning i tilværelsen. En stemning vi ikke kan holde til at være i for længe ad gangen.

Begrebet stemning er centralt, fordi meningsfuldhed viser sig med det jeg vil kalde "stemthed". Det meningsfulde er ikke et bestemt fænomen eller konstaterbare hændelser. Det er fænomener, som er karakteriseret ved deres stemthed. Det meningsfulde indeholder en høj grad af "god stemning" på den måde, at det viser sig for os i en for-stemt form. Meningsfuldheden er der altid allerede i forvejen. Derfor kan vi heller ikke selv skabe den gode stemning. Hverken som mennesker eller ledere. Men vi kan rette os imod det meningsfulde med en positiv rettedhed. Det er vores mulighed. Det kræver dog i første omgang en bestemt bevægelse. Vi må først og fremmest vende os imod det meningsfulde.

Hvordan håndterer vi det bagvedliggende hvorfor?

Vi oplever hele tiden indenfor undervisning og vidensdeling, at vi taler om en metode, et redskab eller en tilgang til noget, som kan være med til at løse noget for os. Vi er meget optagede af at løse ting. Forløse, opløse og afløse f.eks.

Vi vil gerne forhindre dem til livs.

De fleste velkendte metoder, tilgange og modeller "støder ind i" et *hvorfor*. Der er oftest et bagvedliggende hvorfor. Et *hvorfor* der retter sig imod, hvorfor vi overhovedet skal anvende netop denne model eller metode fremfor en anden, fordi der bagved spøger et spørgsmål, der trænger sig på, nemlig spørgsmålet om hvad meningen overhovedet er med at være optaget af det vi er optaget af.

Dette hvorfor kan være ødelæggende for megen god læring og altopslugende ved at negligere velmente tiltags egentlige relevans. Det må jo ikke ske vel?

Men vi må vel ret beset indrømme, at selv den mest geniale metodes eller models berettigelse først og fremmest besidder en nytteværdi i ovenfor anførte bestræbelse på at "løse noget". Det er denne "nyttværdi", vi ser anfægtet i disse år. Den kan ikke stå alene. For der mangler substans og vi kan ikke holde det ud længere. Vi kan ikke længere udholde at løse mere, for hermed forløses intet længere.

Der mangler noget. Der mangler svar på følgende:

Hvorfor er det netop denne metode vi skal bruge? Hvorfor giver netop den metode vi undervises i mening? For at kunne forholde os til dette, må vi først finde en måde at forholde os til det meningsfulde på. Ellers kan vi ikke vide om en metode giver mening for os.

Der kan som nævnt ikke gøres rede for meningsfuldhedens indhold. Derfor er det i stedet min ambition at henvise til en måde, hvorpå man bliver i stand til at vende sig imod den.

Det er dette T.U.R.N. handler om. Det handler om, at selv om vi ikke udtømmende kan gøre rede for forholdet, så er vi faktisk nødt til at forholde os til det. Det er en nødvendighed, fordi vi er mennesker. Mennesker som er karakteriseret ved vores dobbeltsidighed. Lad os dvæle ved denne dobbeltsidighed en stund inden vi vender tilbage til selve metoden.

Indledende betragtning.

”Menneskets dobbeltsidighed”

Som artsvæsner er vi som mennesker blevet tildelt den ”indsigtsfulde gave”, på godt og ondt, at livet holder op igen. Samtidig er vi født med et overlevelsesinstinkt, som til enhver tid driver os i retning af at udnytte og udvikle vores fulde potentiale som mennesker. Disse to kræfter vil altid ligge latent i os og de udgør tilsammen en dobbelthed, som vi på den ene side er nødt til at acceptere som et vilkår, for det er det, men som vi på den anden side næsten ikke kan ”holde ud”.

Den første side af selve det at være til som menneske består således i, at vi godt ved at tilværelsen hører op igen en dag 😊

Vi kan næsten ikke holde tanken ud, når vi er lykkeligst, for det gode må bare ikke stoppe igen vel 😊 Det er derfor vi siger til vores børn, at ”nu kan vi altså kun nå en tur mere i karussellen inden tivoliparken lukker”, for barnet får et lille chok hver gang det gode stopper. Det er jo en lillebitte bid af selve livets lagkage, vi tager fra dem hver gang tingene stopper. Vi kan mærke deres smerte eller skuffelse om man vil, så vi prøver at forberede dem, men det virker ikke rigtig vel 😊 Vi skynder os så at sige til dem, at de må få noget slik i bilen på vejen hjem og så går det hele lidt igen. Stadig samme fænomen vi er oppe imod. Ting hører op!

Det er jo heller ikke nogen tilfældighed at man på værtshuse ringer med klokken for sidste omgang. Jeg medgiver, at der også kan være et salgargument for det, men det er også for at undgå frustration hos kunderne over, at nu er der ikke mere af det gode. Konklusionen kunne være, at så må vi bare ”lade være”. ”Lade være” med at gøre det gør os lykkelige for så slipper vi for skuffelsen, når det hører op. ”Lade være” med at blive forelskede igen, når den vi elskede forlader os. ”Lade være” med at tage på ferie for det er ikke til at ”holde ud”, at vende tilbage til hverdagen og så videre.

Men her støder vi ind i den anden side af det livsvilkår vi er blevet givet i gave fra fødslen.

Vi kan ikke. Vi kan ikke ”lade være”. For driften eller trangen til at udnytte vores potentiale er ikke kun et egoistisk personlighedsprojekt. Det er også en form for forpligtelse. Vi oplever, at vi er forpligtede til at være det vi er og udvikle os til at tage imod den gave livet er. Jeg skal her for klarhedens skyld indskyde, at jeg er ikke et troende menneske. Jeg taler kun om det forhold, at vi er bevidste om som art, at livet er givet os i gave for en tid. Vi føler os forpligtede til at tage imod livets muligheder og derfor fører mange af os også slægten videre, videreuddanner os, søger rigdom og oplevelser og hvad der ellers måtte ligge i denne ”livets honningkrukke”.

Vi kan ikke holde ud ikke at tage imod livet og vi kan heller ikke holde ud, at det holder op igen, MEN... og dette er vigtigt ... **vi kan lære at leve med det og vi kan lære at smile af det forhold, at vi ved at det er sådan det er. Derfor.....Smil ad livet!** 😊

Vi kan blandt andet lære at leve med det, ved at vende os imod de "meningsfuldhedens hjemsteder" jeg taler om i forsøget på at skabe eller genskabe en form for balance imellem det vilkår vi er underlagt som mennesker, MED de indsigter og drivkræfter vi er udstyret med.

Det er også dette T.U.R.N. handler om

T.U.R.N

T.u.r.n. er en metode om meningsfuldhed til at leve med og lede sig selv og andre, som jeg har udviklet gennem de seneste 30 års studier og livserfaringer som leder, konsulent, rådgiver, supervisor og menneske. Mit studie i filosofi og psykologi har skærpet min interesse for emnet og tekst, teorier og filosofier har inspireret til udviklingen af min metode T. U. R. N.

Metoden er således relevant for alle der måtte interessere sig for emnet, men har også en særlig relevans for personer der beskæftiger sig med ledelse. Arbejdsmiljøundersøgelser dokumenterer at "Meningsfuldhed i arbejdet" er en af de mest afgørende faktorer i forhold til forebyggelse af stress og fastholdelse af personale på arbejdspladsen. Dette er naturligvis en af de nytteværdier, som ikke kan stå alene, men ikke desto mindre, er det en væsentlig faktor ind i det at lede andre.

Det at lede andre fordrer at man kan lede sig selv. Der findes utallige ledelsesteorier og redskaber til at være en god leder. Man bliver dog kun en afgørende leder for andre, hvis man med sit lederskab evner at skabe mening for sig selv og dermed også for andre. Skaber man ikke mening for andre med sin måde at lede på, vil man på sigt i bedste fald blot være "den der er den", som børn siger når de leger fangeleg. Man vil kunne erstattes med et knips og man vil ikke blive husket for noget væsentligt. For nu at være ordentlig skal det naturligvis understreges, at man kan være en glimrende driftsleder eller produktionsleder uden hele tiden at henvise til "meningsfuldheden i produktionen". Der vil dog for de fleste opstå et spørgsmål til, hvad meningen med det vi bruger tiden til, det er.

Som leder vil man derfor stå stærkere, hvis man med sit væsen og sin ledelsesstil kan vise andre, hvori meningsfuldheden med arbejdet består. Sproget rækker ikke til fyldestgørende at gøre rede for det. Men vi kan vise hinanden retninger.

Min metode skal således forstås som en form for *perspektivisme*, som både kan bruges af den enkelte for sig selv ligesom den bruges sammen med andre i tilstræbelsen af at opnå klarhed på, hvad der ligger til grund for hvorfor man vælger og handler som man gør. Gennem supervision i metoden vil man ligeledes kunne blive mere bevidst om, hvad der i særlig grad er meningsfuldt for en selv.

Jeg har her valgt at reducere meningsrigdommens retninger til 4 overordnede platforme, man kan rette sig imod. Derfor 4 bogstaver T.U.R og N, som hver især repræsenterer meningsplatforme.

Jeg vil for overblikkets skyld forholde mig til de 4 platforme enkeltvis og undervejs holde dem op imod nogle universelle perspektiver (Tid, væren og livet), i forhold til hvilke, det giver mening at forstå dem.

Jeg vil derfor starte med T.

T.

T. i T.U.R.N står for den rigdom af mening, som vi kan rette vores opmærksomhed imod, som er indeholdt i f.eks. begreberne Tradition, Tryghed og Tillidsfuldhed.

Der ligger under begreberne en fælles værdi, som bedst kan betegnes ved den "Genkendelighed", "struktur", "Tryghed" og "Sikkerhed", som alle mennesker til enhver tid har fundet mening i at vende sig imod.

Eksempelvis kan man vende sig imod traditionerne.

Julen og påsken er nogle af de traditionelle institutionaliserede kulturelle højborgede de fleste fejrer. Der kan være mange interesser i at overbevise mennesker om hvorfor vi fejrer disse højtider. Forskellige religioner, fødevareproducenter, politikere og supermarkeder har en stor interesse i at bevare disse traditioner. Det religiøse grundlag svinder dog formentligt lidt ind og jeg gætter på at det er en mindre procentdel der fejrer jul og påske, fordi deres tro tilsiger dem det, eller fordi de herigennem får genskabt et tilhørsforhold til deres gud og skaber. Lysten til at give og modtage og behovet for at være sammen med andre og genopleve det genkendelige, trygge og strukturerede vejer nok tungere i denne tid.

Dette behov kan imidlertid dækkes på mange måder og her skiller julen og påsken sig ikke længere ud på samme måde som tidligere, hvor det var de tidspunkter, hvor folk havde fri samtidig. Der findes i dag et utal af anledninger til at forsamles og det er ganske let at føre "samlende" aktiviteter ud i livet. Nogle vil hævde, at det er svært at finde tid til at samles på alle mulige tidspunkter. Dette er dog vist efterhånden en påvist illusion. Vi ved jo godt, at vi kun har så travlt, som vi selv vil have. Det med tiden vender vi tilbage til.

Grundlaget for det der står tilbage, når vi ser på eksempler på, hvordan vi til stadighed mødes i traditionsbundne former, det er for mig at se *genkendeligheden, strukturen, trygheden og sikkerheden*.

Det er heri incitamentet til at opretholde traditionerne består. Og med god grund. I mødet med det genkendelige, genoplever vi noget som tidligere har skabt en oplevelse af meningsfuldhed for os. Her bør vi dog for god ordens skyld udfolde billedet af traditioner for at undgå misforståelser. Når det traditionelle benævnes, så skal det naturligvis forstås i bred forstand. Der findes jo rigtig mange mennesker, for hvem julen og påsken ikke vækker gode minder og derfor med god grund ikke gentages på traditionel vis. Det er med andre ord ikke selve julen eller påsken jeg taler om som meningskonstituerende traditioner i sig selv. Lad os derfor folde det mere ud.

Det er genkendeligheden i strukturerne og mønstrene i en given aktivitet eller oplevelse, som er værdifuld at vende sig imod. Dette kan ligge i måden, man i stilhed møder naturen gennem dybe vejrtrækninger eller i den forventningsfulde måde hvorpå man indtager pubben på op til en fodboldkamp på storskærmen. Den næsten ritualiserede måde man påklæder sig, mens man indtager en bestemt drink inden en bytur med vennerne osv. Det er ekstremt tryghedsskabende at gøre ting på samme måde gang på gang. Struktur reducerer angst. Men uanset om det er angstreducerende eller ej, så vil jeg hævde, at der her er tale om et universelt fænomen af meningsfuldhed. Det giver mening for alle til enhver tid at vende sig imod noget genkendeligt og tryghedsskabende, fordi vi herigennem genoplever et tilhørsforhold til det vi er som mennesker eksisterende i tid.

U.

U. i T.U.R.N. står for den rigdom af mening, der ligger i de handlinger vi udfører, som handler om Udlevelse, Udfoldelse og Udformning. Det er her lysten og behovene skinner igennem. Lysten til at leve sig selv ud. Viljen til at skabe sig selv. Trangen til at stræbe imod behovet for at aktualisere sig selv. Den underliggende værdi eller det forudsættende mål, om man vil, som betinger og konstituerer meningen med at folde sig selv ud, skabe sig selv, forme sig og udleve længsler, behov og lyst, den værdi er således *selvaktualisering*.

Behovet for at udforme sig selv i billedet af egen ens egen perfektion, er et til stadighed kendt fænomen, som i udpræget grad kan genfindes i vor tid. Denne form for værdifuldhed fremtræder ofte i et lidt karikeret skær af selvoptagethed og forfængelighed. Men der ligger en rigdom af meningsfuldhed til grund herfor, som det giver mening at vende sig imod. Man undrer sig ofte over det ungdommelige overmod, der får mennesker til at springe ud fra højder i elastik, klatre på vægge af is, springe ud i faldskærm, bestige bjerge eller på andre måder søge ud mod "kanten af livet". Trygheden har her ingen ret. Vi får nærmest kvalme over den og genkendeligheden i vores udlængsel efter den mulighed, som her ligger og skinner som en diamant. Handlinger som vender sig imod den meningsrigdom, der skinner igennem teoriens U. har derfor som de andre 3 zoner en slagside. En slagside af trods. Den handling som udføres i eller på trods, vil med tiden fortage sig i ligegyldighed. Strømmen af handlinger hen imod mulighedernes land vil med tiden fremstå og opleves som illusoriske for selv den mest trænede adrenalin-junkie, hvis handlingen udføres i trods imod konformitet. Her vil der kun være tale om en form for flugt funderet i angsten for det bestående og bestandige i en kultur, som man væmmes ved. Man er her stadig ufri og defineret ved det man flygter fra, hvorimod man i sin stræben hen imod aktualisering af eget potentiale oplever eller genoplever den universelle grundlæggende trang til at ville overleve og skabe sig selv i sin absolutte og mest aktualiserede form. Vi bevæger os her på en knivsæg imellem at være selvoptagede i forfængelig forstand og være optagede af at skabe og bevare os selv i den bedste "udgave", vi kan findes i. Derfor er det således også mere tragisk, når et menneske går til grunde i forsøget på at aktualisere sig selv i blinde, end når det sker i forsøget på at blive sig selv.

Denne form for meningsfuldhed er den mest udbredte af de 4 former i vores tid og kultur i den vestlige verden. Det vestlige menneske er og har i de seneste 40 år været mest optaget af denne form for mening. Vi dyrker os selv i en grad, som helt og aldeles overskygger de 3 andre former for mening. Kultur betyder at dyrke noget. Mennesket i den vestlige verden er et langt stykke hen ad vejen blevet sin egen kultur. Derfor spirer der nu også en modbevægelse frem som handler om værdien af fællesskab, som modvægt til denne næsten ritualiserede form for selvdyrkelse.

Man skal dog holde sig for øje at der absolut intet er at foragte ved at dyrke sig selv, når det vel at mærke sker af de til menneskelivet, mest grundlæggende, hørende grunde. Det at skabe sig selv og udfolde sig selv, det er i sin oprindeligste form et behov for at ville sig selv, ville livet og ville være sig selv. Denne "villen" rummer et hav af meningsfuldheder, som ethvert menneske til enhver tid, kan finde mening i at vende sig imod. Det er en meningsfuldhedens mulighed på samme niveau som genkendeligheden og tryghedens mulighed. Meningsfuldhedens traditionelle og tryghedsfunderede værdier er således mere kulturelt og historisk indlejret i mennesket, mens de viljesbårne selvaktualiserende værdier er mere genealogisk indlejrede. Ingen meningsform er de andre overlegen. De supplerer blot hinanden. Der findes ikke en overordnet værdi, som alt andet henhører til. Der findes ikke en

bagvedliggende grund, som er meningskonstituerende for alt andet. Der fremtræder derimod skær af mening utallige steder fra. Det er disse menings-hjemsteder, man kan vende sig imod, så man kan håndtere dem, hvis man har brug for det eller har et ønske om at undersøge dem.

R.

R. i T.U.R.N. står for Refleksivitet, Rekreation og Restitution. Den underliggende fælles værdi for disse fænomener er "Frihed" i betydningen "Selvets reflekterede frihed". Dvs. den form for frihed, som består i den positive frihed til selv at vælge for sig selv i egentlig forstand.

Man kan altså med mening vende sig imod refleksivitet, rekreation og restitution i forsøget på at finde eller genfinde meningsfuldheden i tilværelsen, arbejdet og i ledelsen. Jeg minder her igen om, at man også kan vende sig imod meningsfuldheden for blot at nyde dens tilstedeværelse. Man behøver ikke mangle noget for at vende sig herimod. Det er måske netop nok så vigtigt at vende sig imod "meningens hjemsteder" for at blive fyldt op af den meningsfuldhed, der til enhver tid strømmer igennem selve det at være til. Det er simpelthen sundt for mennesket at gøre det. Da jeg for år tilbage arbejdede meget med unge mennesker, som havde brug for lidt ekstra vejledning i livet, arbejdede vi således ofte ud fra kriteriet "hvad er sundt for dig"? Vi arbejdede ikke efter, hvad der var synd for den enkelte eller hvad der var rigtigt eller forkert for den enkelte, for det gav ikke rigtig mening for de unge eller os voksne. Vi fandt imidlertid ind imellem en oplevelse af noget fælles at tale ud fra, når vi tog afsæt i, hvad der var sundt for den anden. Det var naturligvis stadig omkranset af en form for vurdering af, hvad der er rigtigt og forkert at gøre. Dette er jo indlejret i at gøre, det der er sundt, men ved at tale om "det sunde" frem for "det rigtige" eller "det sande", så blev kriteriet ligesom iklædt den omsorg for den anden, som gav snakken meningsfuldhed og relevant indhold.

Ved at vende os imod Refleksiviteten, så vender vi os, imod det som skaber forståelse.

Behovet for at forstå det der sker omkring os og i os er universelt. Det er og har været til stede til enhver tid. Vi mennesker er mig bekendt den eneste art, der har dette behov. Forståelse skaber sammenhæng og sammenhæng skaber mening. Ved at reflektere i form af at gennemtænke, meditere, kommunikere, supervisere eller andre former for refleksion, så finder eller genfinder vi således noget som giver mening. Nogle vil opleve selve den reflekterende aktivitet som meningsfuld i sig selv, mens andre blot vil vende sig, imod det der kommer ud af at reflektere. Begge dele har værdi og anses for at være grundlæggende meningsfulde og meningsskabende hjemsteder for mening. Både aktiviteten og den viden eller erfaring der følger med aktiviteten.

Dette fører os videre til et andet aspekt af R. i T.U.R.N. nemlig det rekreative. Herom skal jeg blot fastslå værdien af at genskabe eller genfinde sig selv på ny. Mennesket gennemfører hele livet små re-kreationer af sig selv. Man genskaber ikke sig selv, som det man var engang, men man genskaber hele tiden sig selv på ny, i lyset af den viden og de erfaringer man NU har med sig. Det fordrer forståelse og viden, hvis man rekreativt skal genskabe sig selv med mening. Uden der tilstøder en sag ved retten noget nyt, kan sagen som bekendt heller ikke gå om. Noget nyt eller noget andet kommer til sig selv og man genfinder måske bare noget man havde glemt. Et velkendt begreb hos flere filosoffer er begrebet "værensglemsel". Begrebet minder om, at mennesket oplever behov for at genskabe sig selv gang på gang, fordi det simpelthen ikke, over tid, er i stand til at fastholde den meningsfuldhed det erfarer. Vi glemmer grundlæggende, hvem vi er og hvorfor vi er, som vi er. Meningsfuldhed er ikke en "konstant". Vi må derfor til stadighed genskabe meningen med os selv som værende til i tid.

Denne livslange opgave eller udfordring om man vil, fordrer noget simpelt og ofte overset. Nemlig evnen til at restituere. Især i en tid hvor der eftersættes oplevelser i en strøm og et tempo, som verden hidtil aldrig har kendt. Vi skal både realisere os selv, se hele verden, springe ud fra højder, udvikle os selv og videreuddanne os selv i uendelighed. Om dette i sig selv er anbefalelsesværdigt, det er jeg stærkt i tvivl om, men det kræver i hvert fald, at vi giver os selv de pauser, vi har brug for. Ej blot for at kunne kaste os ud i yderligere eventyr, men også fordi selve genopladningsakten i sig selv giver mening. Værdien der afledes heraf, den er naturligvis også vigtig, men det er faktisk grundlæggende livsbekræftende at minde sig selv om, at det er muligt at holde fri, sove, restituere, genoplade og give hjernen en pause. Jeg taler her ikke om at fylde hjernen op med noget andet og flytte fokus. Jeg taler om at lade væren eller selve tilstedeværelsen af livet i sin simpleste form komme til stede i form af blot at trække vejret og være til. Der skal her ikke findes noget "outcom", som resultatet af restitutionen. Pausen er målet. Sindet skal ikke opfyldes af noget andet. Hverken noget konkret eller abstrakt, som optager sindet. Ingen nytteværdi eller nye indsigter her, for så holder vi ikke fri. Så er vi stadig ved at stræbe efter ny viden og lærdom eller klarsyn eller hvad man vil kalde det. Jeg minder blot om det helt simple faktum, at det giver mening og det er nødvendigt at restituere.

Den fælles værdi, som ligger under begreberne refleksion, rekreation og restitution er som nævnt *Frihed. Frihed til...*

Frihed til selv at vælge og træffe egne bevidste valg i egentlig forstand. Behovet for at træffe egne frie valg er et universelt fænomen. Alle mennesker har til enhver tid haft dette behov og det er nok ikke uden grund at retten til frihed er en af de mest grundlovssikrede rettigheder, mennesker har på tværs af nationer, kulturer og grænser. Jeg taler ikke om den grundlovssikrede frihedsret i betydningen af frihed fra tvang. Denne har mennesket forvaltet meget forskelligt igennem historien. Jeg taler om den enkeltes ret til selv at træffe egne valg uden nødvendigvis at være i en position, hvor valgene kan realiseres eller praktiseres.

Denne ret eller dette behov ligger som et underliggende fænomen, der til enhver tid skinner igennem i vores tilværelse. Derfor er det også et godt sted at rette sin opmærksomhed imod.

Vend dig mod friheden. Vend dig mod det der giver en oplevelse af frihed i egentlig forstand. I den forstand at du føler dig oprigtigt fri, som væsen. Når vi vender os imod det reflekterende, hvor vi opnår forståelse, erkendelse og sammenhæng, så vender vi os imod friheden og dermed imod meningsfuldheden. Når vi retter vores opmærksomhed imod det rekreative, det genskabende og det genfindende, så retter vi os imod noget, som har skabt en oplevelse af frihed og som kan gøre det på ny om end i en ny form. Friheden er med til at konstituere, meningen vi retter os imod. Når vi vælger at restituere, genopbygger vi os selv. (Muligvis rekonstruerer vi herved også os selv. Den diskussion må tages andetsteds). Men ved at trække os tilbage og stoppe op og genoplade os selv, så vender vi os imod den frihedens mulighed, der ligger i, at vi kan inkorporere frie erfaringer og sætte dem ind i en nuværende måde at være til på. Det giver sjældent mening at genskabe en meningsfuldhed i samme form, som den engang fandtes i. Barndommens gade forekommer som bekendt lille og miniatureagtig for den voksne, der vender tilbage til den for at genfinde barndommens oplevelse af meningsrigdom. Men der findes elementer i tidligere erfaringers oplevelse af frihed, som kan indlejres i ens liv på ny, i en anden form. I En sammenhængende form. En form, som så igen forgår, men elementerne og fænomenerne vil kunne skinne igennem igen senere. Dette er også et aspekt af frihed. Friheden til at genfinde noget væsentligt, man havde glemt. Vi kender det fra forårssolens første varmende stråler. De vækker minder om noget, vi ind imellem ikke er i stand til at huske. Oplevelsen af mødet med den anden, hvor

samhørighed pludselig opstår igen. Det er frihed i absolut forstand. Frihed til at tage imod væren i sin simpleste form.

Vender du dig imod friheden, så giver du meningsfuldheden mulighed for at træde frem og skinne igennem din tilværelse. Jeg ved godt det lyder lidt religiøst og højtragende. Det er det ikke. Det er måske det simpleste af alt, når det kommer til stykket. Man skal bare vende sig

N.

N. i T.U.R.N. dækker over fænomenerne Nærvær, Nutidighed og Nødvendighed. Den fælles værdi, der ligger under dem, er Tilstedeværelsen. Det at være nærværende til stede i sit liv, nu og her med nødvendighed.

Nødvendighedsfænomenet giver anledning til lidt forklaring. Det er et udtryk for, at der findes noget givet i tilværelsen, som ikke er et forhold, man kan vælge til eller fra. Det er det forhold, at vi som mennesker altid allerede i forvejen er kastet ind i livet på en måde, som vi ikke selv har valgt. Vi er med nødvendighed givet det grundlæggende livsvilkår, som nu engang er vores i tilværelsen. Vi er altid allerede i livet. Dette er et til-grund-liggende grundvilkår med nødvendighed. Ved at vende os imod denne nødvendighed der altid allerede er der for vores tilværelse, vender vi os imod noget, som vi ikke kan ændre på. Der ligger en anden form for frihed i dette fænomen, end den frihed jeg talte om tidligere. Friheden til at være prisgivet det forhold, at man altid i forvejen er tilstedeværende i tid. Ved at vende sig imod dette forhold skabes der plads for og mulighed til, at acceptere tilværelsens grundvilkår og hermed muligheden for at være til stede i egentlig forstand. Et tilstedevær på en nærværende måde. Hermed føres vi tilbage til nærværet. Ved at rette vores opmærksomhed imod det nærværende, både som værensform, men også i de konkrete handlinger vi måtte udføre og relatere os til, vender vi os imod noget, som kan være understøttende for det meningsfulde. Dette gøres bedst, ikke nødvendigvis kun, men bedst, ved at rette sin opmærksomhed imod nutidigheden. Man vender sig simpelthen imod det præsente. Det der, her og nu, er givet for os. Ved, i overført betydning, at blive hjemme hos sig selv, ved sig selv, i sig selv og herfra lade tilværelsen strømme igennem sig, uden at være ved at opnå noget andet og større, opnås bedst den tilstedeværelse, som jeg taler om kan være medkonstituerende for meningsfuldhed.

Nutidigheden som fænomen kaster netop lys på det forhold, at vi som artsvæsner er de eneste, der er bekendte med det forhold, at vi eksisterer i tid. Vi er med andre ord opmærksomme på, at vi blot findes for en tid. Denne tidsopfattelse er en anden end opsummeringen af timer, dage og uger. Den er et udtryk for helheden af øjeblikke, i hvilke livet er os givet. Ved at forstå denne form for tid, tiden som helhed, hvori vi blot befinder os i en mikroskopisk periode, opstår muligheden for at begribe en anden form for meningsrigdom end den daglige, hvori vi hos hver vores coach sætter og tilstræber nye mål, som vi stræber imod. Forstå mig ret. Der er intet galt i at sætte sig mål i dagligdags forstand eller mål om at udvikle sig til at blive berømt eller blive den bedste til noget. Vi kan blot ikke forvente, at vi med opfyldelsen af målet, i bedste fald, vil opnå mere end et øjeblik meningsfuldhed.

Ved derimod at forstå det enkelte mål ind i en ramme af ubegribelig uendelighed, bliver målet og processen hen imod målet noget i sig selv meningsfuldt, som en hændelse, hvis værdi netop er nødt til at være givet ved sig selv og ikke ved noget andet. Dette er en anden form for meningsfuldhed. Det er ikke noget større end hverdagens meningsfulde øjeblikke, men det er noget andet end at blive rig eller berømt. Ved at vende os imod erkendelsen af os selv, i tid, vender vi os imod meningsfuldhed i form af *accept af* og *respekt for* det forhold, at der til enhver tid forud for os og efter os, vil være noget. Noget som er større end os selv. I dette uendelige og ufavelige får vores tanker, følelser og handlinger et andet skær. Et skær man må smile ad. Det får et skær af meningsfuldhed 😊

Hvordan gør man?

Det skal med det samme slås fast, at denne metode primært handler om, hvorfor det vi gør, giver mening. Den handler om hvilket meningsfuldt grundlag, der er konstituerende for det vi gør. Det ville dog ikke være anvendeligt, hvis ikke det overordnet henvises til, hvorledes grundlaget begribes og gøres håndterbart. Den enkelte vil altid skulle finde sin egen vej i metoden. Der er ingen genveje. Man skal have sig selv med, men det er jo ikke forbudt at bruge andre eller lytte til mulige veje. Det er altid en god ide at lytte. Så kan man bedre træffe egne veje bagefter. Om vi finder vej ved at blive taget i hånden af andre eller gå egne veje, fordi vi ved, at det andre anviser os, ville være forkert for os, det er mindre vigtigt. Muligheden ligger i afklaretheden.

Det man altså kan gøre indenfor ledelse og i livet som sådan, det er den simple bevægelse der ligger i at vende sig mod en af de 4 meningsplatforme. For at undgå for mange rundtossede ledere, der står og drejer sig rundt inde på kontoret tirsdag formiddag, skal jeg dog anbefale, at man vender meningen imod sig fremfor selv at stå og vende sig. Derfor mit lille symbol med de 4 sider, som findes i mit logo. Intet religiøst i at det er en lille pyramide. Det forekom bare som en praktisk foranstaltning med denne form.

Pyramidens 4 sider repræsenterer de 4 meningszoner T. U. R. og N.

På den måde er meningsrigdommen kogt ned til noget praktisk anvendeligt, for man kan jo ikke starte med at lede efter meningen med livet hele tiden. Dels bliver det alt for kedeligt og komplekst og man taber også de andre og sig selv på gulvet. Det bliver simpelthen for langhåret. Det må det ikke blive. Det skal være simpelt.

Ved at vende sig mod pyramidens T. U. R. eller N. får man således med det samme både muligheder, perspektiver og modspil givet. Man skal bare gøre det. Hvordan man gør rent praktisk, det er ligegyldigt. Om man skriver noget ned, taler med sig selv eller andre om det, opsøger en der kan vejlede en, tegner eller danser det ud, det er ligegyldigt. Bare det virker.

Ved at vende sig imod meningsfuldhedens 4 platforme vil der utvivlsomt opstå mulighed for konkret at gribe situationen an. Man får mulighed for at handle og komme ud af rådvildhed eller kedsomhed. (Begge er ødelæggende for god ledelse). Måske bliver man opmærksom på, at man er nødt til at tale med andre om selve organisationens mission eller vision. Måske får man øje på, at man har glemt at kigge på sit årshjul eller bruge sin kalender eller to do liste.

Måske kommer man i tanker om, at det er tid til at holde en "strategi-dag" eller søge nye udfordringer. Måske bliver man klar over, at man er nødt til at skille sig af med en medarbejder, som er ødelæggende for organisationen. Måske bliver det klart for en selv, at man ikke selv er den rette til at lede andre og at det er på tide at søge et andet job. Måske er man nødt til at tage sig selv og sin ledelsesstil op til revision. Måske bliver man klar over, at det ikke længere er tilstrækkeligt for en "blot at lede", men at man nu også vil være en leder, der gør en forskel eller bliver en leder andre vil huske og have lyst til at følge.

Det er sådanne refleksioner, jeg hævder, man kan bringe sig selv i position til, ved at benytte min metode. Metoden er udviklet igennem et arbejdsliv med ledelse, egne erfaringer, studier og utallige samtaler med fagpersoner, ledere og direktører på mange forskellige niveauer.

Håber inderligt det kan være andre til gavn.